

DET KONGELIGE FORNYINGS-
OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET

Kultur- og kirkedep.

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

05. APR. 2006

2006 755-042

Deres referanse
2006/00755 ME/ME3 AKR:elt

Vår referanse
200600141-/AKH

Dato
04.04.06

Høring – rapport om digitalradio i Norge

Vi viser til Kultur- og kirkedepartementets brev av 11.01.06 om overnevnte.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet har følgende merknader til utredningen:

Digital radio utnytter frekvensressurser mer effektivt enn dagens analoge radiosendinger. Siden frekvenser er en knapp ressurs er det derfor i utgangspunktet positivt at det legges til rette for en overgang til digitale sendinger. Det er i dette perspektivet også viktig at perioden med analoge og digitale parallellsendinger blir kortest mulig. Samtidig må det tas hensyn til at analoge radiosendinger i FM-båndet er et viktig medietilbud med en meget stor lyttergruppe. Skal sendingene i FM-båndet slukkes til fordel for digital radio er det vesentlig at så mange som mulig har skaffet seg nødvendig mottakerutstyr for å ta i mot digitale radiosendinger. Arbeidsgruppen anbefaler i rapporten at bindende vedtak om endelig slukking av FM-signalene bør fattes i nåværende stortingsperiode og at det da må besluttes et fast tidspunkt for når dette skal skje. Etter vårt skjønn er dette en løsning som kan få uheldige konsekvenser siden det i dag er knyttet betydelig usikkerhet til hvor mange lyttere som vil se fordelene av en overgang til digital radio, og dermed foreta de nødvendige investeringene i nytt mottakerutstyr. En slukking av de analoge sendingene på et tidspunkt hvor kun en liten del av befolkningen har skaffet nytt mottakerutstyr vil være meget uheldig. Vi vil derfor anbefale at det istedenfor å settes et årstall for når de analoge sendingene skal slukkes, settes et krav om at f.eks. minimum 90 prosent av befolkningen må ha skaffet seg utstyr for mottak av digital radio før de analoge sendingene kan slås av. Dette kan eventuelt kombineres med et fast tidspunkt (årstall) gitt at også dekningsmålet er oppfylt. På denne måten vil man unngå potensielt

Postadresse
Postboks 8004 Dep
N-0030 OSLO

Kontoradresse
Akersg. 59

Telefon
22 24 90 90
Org no.
972 417 785

Administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 27 14

Saksbehandler
Anne Kristine Hage
22 24 48 51

uheldige virkninger av å stoppe radiosendingene for en stor andel av befolkningen, samtidig som man gir markedsaktørene incentiver til å fremskynde overgangen til digital radio ved å fremdyrke attraktivt innhold og attraktivt utstyr som lytterne vil velge å anskaffe fordi de ser merverdien av det.

Saken har vært forelagt Konkurransetilsynet. Tilsynet har uttalt seg i brev av 17.03.06. Kopi vedlegges.

I likhet med Konkurransetilsynet vil vi anbefale at reguleringen av operatøransvaret for fremsending av radiosignalene innrettes slik at konkurransehensyn ivaretas.

Ledig kapasitet bør utlyses slik at alle kan søke. Digital radio medfører økte muligheter for salg av radiotjenester. Det vil kunne gi grunnlag for bedre radiotjenester. I en slik situasjon er det viktig at utviklingen av nye kompetansemiljøer ikke pålegges en regulering som binder dem organisatorisk til aktører i dagens analoge marked, noe som vil være tilfelle dersom det digitale nettet i en overgangsperiode forbeholdes eksisterende aktører.

Vi viser videre til Konkurransetilsynets uttalelse for en nærmere gjennomgang av sakens konkurransemessige sider.

Med hilsen

for Kari Metliaas (e.f.)
avdelingsdirektør

Anne Kristine Hage
seniorkonsulent

Vedlegg

Indlegg 2006/755-042

Konkurransetilsynet
Norwegian Competition Authority

Fornyings- og administrasjonsdepartementet

Postboks 8004
0030 Oslo

FORNYINGS- OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET
21 MARS 2006
ARKIVKODE 008
SAKSNR: 200600141-4

Deres ref.:

Vår ref.: 2006/113 - 4
MAB JOAK 528.4

Saksbeh.: Jens Olav Akedal

Dato: 17.03.2006

■ Høring - rapport om digitalradio i Norge

Konkurransetilsynet viser til brev av 11. januar 2006 fra Kultur- og kirke departementet (KKD) vedrørende høring om rapport om digitalradio i Norge med høringsfrist 3. april 2006. Videre vises det til brev fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) datert 18. januar 2006. FAD ber om å få tilsendt Konkurransetilsynets høringsuttalelse innen 20. mars 2006.

1 Høringsforslaget

KKD ba i brev av 13. desember 2004 Statens Medieforvaltning (nå Medietilsynet) om å nedsette en arbeidsgruppe for å vurdere den videre utbygging av digitalradio (DAB) i Norge. Gruppens arbeid resulterte i sluttrapporten "Digitalradio i Norge".

Høringsforslaget omfatter en oversikt over nåværende situasjon for DAB i Norge og internasjonalt, vurdering av aktørenes rammevilkår, forslag til tiltak som kan fremme utviklingen av DAB, forslag til modell for fordeling av kapasitet i ulike DAB-blokker og et skissert opplegg for hvordan lokalradio kan innpasses i en strategi for digitalisering.

2 Konkurransetilsynets merknader

Konkurranselovens formål er å fremme konkurranse for derigjennom å bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser. En av Konkurransetilsynets oppgaver er å påpeke konkurranseregulerende virkninger av offentlige tiltak, eventuelt ved å fremme forslag med sikte på å styrke konkurransen og lette adgangen for nye konkurrenter. Det ligger utenfor Konkurransetilsynets kompetanse å uttale seg om kulturpolitiske hensyn.

Konkurransetilsynet vil i det følgende komme med kommentarer til en del av forslagene arbeidsgruppen har utarbeidet.

Digitalradio, DAB

Digitalradio vil gi økt distribusjonskapasitet i forhold til dagens fulle FM-bånd. Dette vil redusere etableringshindringene for nye aktører i markedet for radiokringkasting, noe som igjen vil legge til rette for sterkere konkurranse. Digitalisering av radio medfører muligheten til å tilby økt programtilbud i form av nye kanaler, redaksjonelt stoff, midlertidige sendinger og interaktivitet, og tilleggstjenester som tekst og elektronisk programguide. Dette forsterker radio i konkurransen med andre digitale informasjons- og underholdningstilbud. Konkurransetilsynet stiller seg på bakgrunn av dette positivt til digitalisering av radio.

Postadresse:
Postboks 439 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:
Olav Kyrres gate 8, Bergen
H. Heyerdahls gate 1, Oslo

Telefon: +47 55 59 75 00
Telefaks: +47 55 59 75 99

post@konkurransetilsynet.no
www.konkurransetilsynet.no

Digitalisering av radio åpner for nye inntektsmuligheter, for eksempel i form av nedlasting av musikk og sluttbrukerbetalning for kanaler eller pakker av kanaler. Dette gir aktørene i bransjen muligheter til å belaste lytterne i større grad enn hva som var mulig tidligere, da prisen for lytterne kun omfattet prisen på anskaffelse av mottaker. Virksom konkurranse blir derfor viktig ved digitalisering av radio da mangel på konkurranse vil kunne ramme lytterne i form av høyere priser.

Det ligger utenfor Konkurransetilsynets kompetanse å ta stilling til hvilken teknologi som er best egnet til digitalisering av radio. Av hensyn til lytternes behov for mottakere anbefales det imidlertid å legge seg på den teknologien som er mest utbredt i Europa.

Analog slukking

Konkurransetilsynet har ikke forutsetninger for å ta stilling til en konkret dato for når den analoge slukkingen bør finne sted. Av hensyn til sluttbrukernes behov for mottakere bør avgjørelsen om analog slukking skje i god tid før slukkingen skal forekomme. En analog slukking bør ikke foretas før en betydelig del av lytterne har tilgang til mottakere. For å ikke skape konkurransevridende effekter mellom DAB og FM bør det etter Konkurransetilsynets oppfatning vurderes om samtlige kanalers signaler i FM bør slukkes samtidig.

DAB-multipleks, konsesjons- og frekvenstildeling

Det kreves både frekvenstillatelse og kringkastingskonsesjon for å drive kringkasting i Norge, styrt av henholdsvis ekomloven og kringkastingsloven. Etter kringkastingsloven kreves det for andre enn NRK både konsesjon til å drive kringkasting over bakkebasert nett, det vil si innholdskonsesjon, og konsesjon for bruk av selve bakkesendernet til kringkasting, såkalt anleggskonsesjon. En frekvens som brukes til bare en sending eller til flere sendinger over et digitalt multipleks vil måtte behandles som én størrelse med hensyn til både anleggskonsesjon og frekvenstillatelse. Det er fysisk umulig å skille ut ulike sendinger i en frekvens til ulike senderanlegg innenfor et digitalt multipleks. Ifølge arbeidsgruppen vil det måtte forutsettes at frekvenstillatelsen og anleggskonsesjon for bruk av et digitalt multipleks tildeles til kun en juridisk enhet.

Konkurransetilsynet mener at operatøransvaret for multipleksene (herunder frekvenstillatelse og anleggskonsesjon) bør tildeles etter konkurranse mellom nye og eksisterende aktører på ikke-diskriminerende vilkår. For å fremme konkurransen bør ledige frekvenser utlyses straks de blir ledige. Dersom operatøransvaret for multipleksene tilfaller en innholdsleverandør vil denne aktøren bli vertikalt integrert. Dette kan føre til at den vertikalt integrerte aktørens konkurrenter i nedstrømsmarkedet blir tilbudt dårligere vilkår i oppstrømsmarkedet enn hva tilfellet hadde vært med en uavhengig multipleksoperatør. For å hindre slike uheldige konkurransevridninger bør operatøransvaret for multipleksene optimalt sett innehas av aktører som Eiermessig er uavhengige av innholdsleverandører. Innholdsleverandører som det er et kulturpolitisk mål at skal ha plass i et spesifikt multipleks bør heller gis formidlingspliktstatus enn operatøransvar for multiplekset. Dersom innholdsleverandører har operatøransvaret kan det være hensiktsmessig med en viss grad av regulering for å sikre virksom konkurranse.

Lange frekvenskonsesjoner og rett til fornyelse kan stimulere til utvikling og redusere risiko i forbindelse med utbygging og satsing på digital radio. På den andre siden vil dette være etableringshindrende for nye aktører som ønsker å komme inn på markedet. Ved fastsettelse av varigheten av frekvenskonsesjoner bør det foretas en avveining mellom disse momentene. Dersom lange frekvenskonsesjoner og rett til fornyelse sikrer utvikling mot et marked med økt kapasitet og dermed plass til flere aktører, vil de kortsiktige etableringshindrene bli oppveid av forsterket konkurranse på lang sikt.

NRK vurderer å flytte sine hovedsendinger fra riksmultiplekset og over på regionalmultiplekset gradvis frem til 2010. Spørsmålet er da hva som eventuelt skal skje med den kapasiteten som blir ledig i riksmultiplekset. I rapportens avsnitt 16.6.4.3.2 heter det at det ikke vil være hensiktsmessig å lyse ut nye innholdskonsesjoner med virkning innenfor gjenværende tid av den analoge konsesjonsperioden for Kanal 24 og P4. Det foreslås videre at utvidelse av kapasiteten

for de aktører som allerede har konsesjon kan være et konstruktivt alternativ til nyutlysning. Etter Konkurransetilsynets oppfatning bør ikke utvidet distribusjonskapasitet i forbindelse med digitalisering av radio automatisk tilfalle allerede etablerte aktører. Denne kapasiteten bør tildeles etter konkurranse mellom etablerte og nye aktører på objektive, transparente, ikke-diskriminerende og forholdsmessige vilkår. Dersom det ikke skal gis noen nye innholdskonsesjoner frem til en eventuell analog slukking i 2014, vil dette virke som et etableringshinder for nye aktører, og dermed konkurransehennende.

Digitalisering av lokalradio

Arbeidsgruppen fremhever at lokalradio er en viktig del av det samlede radiotilbud. Lokalradio må derfor kunne ta del i en overgang til digitale sendinger, og så vidt mulig komme styrket ut av det. Det er en del forhold som kompliserer overgangen.

Tildeling av konsesjoner til lokale multipleks bør skje etter konkurranse på ikke-diskriminerende vilkår. Dersom det skal tas hensyn til lokal forankring ved tildeling av disse konsesjonene, bør en slik regulering ikke virke konkurransebegrensende. Dersom en lokal innholdsleverandør får operatøransvar for et lokalt multipleks vil det være hensiktsmessig med konkurransefremmende regulering slik at konkurrerende lokale innholdsleverandører tilbys tilgang til multiplekset på like og ikke-diskriminerende vilkår.

Dersom nye aktører bevilges økonomisk støtte, letter dette etableringen for nye aktører. Et slik regime forutsetter at støtte tildeles på like og ikke-diskriminerende vilkår.

Det vises for øvrig til Konkurransetilsynets høringsuttalelse om lokalradiorapporten, datert 24. juni 2005.

Konkurransetilsynet har ingen ytterligere kommentarer til rapporten.

Med hilsen

for Kjell Arild Rein
Geir Pettersen (e.f.)
seksjonssjef

Jens Olav Aksdal
Jens Olav Aksdal
førstekonsulent

Kopi til:

Kultur- og kirkedepartementet Postboks 8030 Dep 0030 Oslo

Mottakere:

Fornyings- og administrasjonsdepartementet Postboks 8004 0030 Oslo